

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 8/9 juni 2024 Tiende zondag door het jaar.¹

Het kwaad is de wereld ingeslopen als een slang, vertelt het boek Genesis. Dat eerste bijbelboek heet eigenlijk: “in het begin”. Dan moet je niet meteen denken aan het begin van de tijd, de geschiedenis, maar aan begrippen als ‘beginsel’ en ‘wezen’. Zo zit de wereld in elkaar. Er was sublieme harmonie tussen man en vrouw, tussen mens en dier, een perfect plaatje. Dat is ook onze opdracht en ons perspectief. Maar er is een lelijke barst gekomen in deze perfecte spiegel. En elke dag kijken wij daar weer tegenaan. Het leven is heel goed, maar er zit een barst in: het kwaad. De volmaakte harmonie is weg, tussen mensen en de natuur, de aarde, tussen mensen onderling.

Op pijnlijke wijze horen wij daarover in het evangelie. Het komt in de beste families voor, zelfs in de familie van Jezus. Zijn moeder, zijn broeders, zijn verwanten staan buiten. Ze willen Jezus meenemen. Is Hij nog wel bij zijn verstand? “Uw moeder en uw broeders daarbuiten vragen naar U.” Maar Jezus gaat er niet op in. Hij verlangt naar een veel ruimere, vrijere moederschap, zusterschap, broederschap.

Ja, familie is iets heel bijzonders. Vaak hoor je: “familie is alles voor mij.” Dat is begrijpelijk en navoelbaar. Steeds minder mensen horen bij een groter verband, zoals de kerk, een politieke beweging of een ander zingend verband. Wat blijft er dan over om je mee te identificeren? Misschien het *land* (het nationalisme groeit), maar zeker de *familie*. Onze families zijn meestal een groot geschenk. Je hebt er niets voor hoeven doen. Zij zijn er gewoon, je ouders, je kind, broer, zus, neef, nicht. Heerlijk. Maar onze families kunnen soms ook een beetje benauwen.

¹ Genesis 3, 9-15; psalm 130; 2 Kor. 4,13-5,1; Marcus 3, 20-35

Ik volg een serie op Netflix over een Parijse familie van makelaars. Vader, moeder en hun vier zonen hebben een prachtig familiebedrijf opgebouwd. De ouders zijn trots op hun zonen die hard werken in de zaak. De ouders hopen dat het altijd zo zal blijven: hun innige familieband, hun perfecte samenwerking en hun enorme zakelijke succes. Maar hun zonen lopen tegen de dertig en de oudste tegen de veertig. Zij hebben een lieve vrouw en krijgen kinderen en tegelijk doen hun ouders een klemmend beroep op hen. Zij willen de intense familieband en het zakelijk samen optrekken zonder hapering vasthouden. Dan verschijnen er barstjes in de volmaakte spiegel. Onontwikkbaar zien zij die elke dag. De ouders zeggen hardop: zijn jullie wel bij je verstand dat je deze eenheid in gevaar brengt door je eigen weg te gaan?

Ook bij Jezus wordt de druk opgevoerd.

Zijn familie wil Hem meenemen.

Schriftgeleerden denken dat Hij bezeten is door de duivel is. Zij maken Jezus verdacht, verspreiden nep-nieuws over Hem.

Jezus verweert zich. Alle zonden kunnen vergeven worden, maar als iemand lastert tegen de heilige Geest krijgt hij in eeuwigheid geen vergiffenis. "Dit omdat zij gezegd hadden: "er huist een onreine geest in Hem". Het is onvergeeflijk een mens de demoniseren, dan maak je hem kapot, ontnem je hem zijn diepste waardigheid van beeld van God te zijn, God die de mens de levensgeest heeft gegeven.

En weer is daar de familie. Zijn moeder en broeders houden van Hem. Maar hun liefde is nog niet bevrijd. Hun liefde wil nog bezitten, de zoon en broeder naar hun eigen hand zetten. Zij kunnen de vrijheid van hun unieke zoon en familielid nog niet aan. Hoe menselijk is dat niet: de ander naar je eigen beeld, gelijkenis en opvatting te willen kneden, liever dan hem of haar vrij te laten, de kans te geven het beeld van God in zichzelf te laten stralen.

In die eerste gemeenschap rond Jezus werd Hem die vrijheid niet gegund. Die vrijheid, de bevrijding, de verlossing die Hij bracht zou Hem zelfs de kruisdood brengen. Maar zijn verrijzenis uit de dood leert ons dat de Geest die in Hem was niet gedood kan worden. Die overwint de dood.

Ook in onze dagen wordt er druk uitgeoefend op mensen, om te voldoen aan door anderen bepaalde standaarden en ideaalbeelden. In de maatschappij en in de kerk. Het conformisme en de aanpassingsdwang kennen geen grenzen. Jezus heeft het ondervonden. Wij horen vandaag dat Jezus daarin niet meegaat, dat Hij zichzelf daarvan heeft losgemaakt en ons allen wil verlossen tot een nieuwe zuster- en broederschap. "Want mijn broeder en mijn zuster en mijn moeder zijn zij die de wil van God volbrengen."

Mogen wij bevrijde mensen worden, broeders en zusters van Christus. Amen.

